

Helsinki 26.1.2016

Muistutuksemme yleiskaavaehdotuksesta

Pidämme hyödyllisenä sitä, että yleiskaavahankkeen lähtökulmaksi on otettu keskeisten joukkoliikenneväylien muodostama kehikko suhteessa Helsingin maantieteelliseen sijaintiin merenranta-alueella. Todelliset kasvun mahdolliset suunnat ovat hahmotettavissa.

Yleisesti ottaen on myös hyvä, että suunnittelun ja hahmottelun aikajänteeksi on nyt otettu tavallista pitempi ajanjakso. Millainen Helsinki voisi olla vuonna 2050, on hyödyllinen viitekehys väljille arvioille ja pohdinnoille. Samalla kuitenkin vaarana voi olla se, että liian varhaisessa vaiheessa lukitaan mahdollisuudet niiltä vaihtoehtoisilta ratkaisuilta, joita nopeat, ennalta arvaamattomat kehityspiirteet ehkä ilmaantuessaan edellyttäisivät. Tällä kertaa yleiskaavahankkeen ulkoiseen muotoon liittyy myös erityisiä ongelmia, joihin palaamme hieman myöhemmin.

Yleiskaava on pitkän aikavälin maankäytön suunnitelma. Yleiskaavaesityksen kaavakartta on strateginen ja se määrää tai ainakin määrittelee koko Helsingin ja siten myös Pukinmäen alueen olennaisimmat kehityslinjat ja keskeiset painopistealueet.

Vuoden takaiseen luonnokseen antamaamme lausuntoon verrattuna emme ole havainneet toiminta-alueeseemme tulleen jatkotyöskentelyssä ehdotukseen olennaisia muutoksia. Pukinmäki-seura pitää edelleen myönteisenä, että Pukinmäki on kaavaehdotuksessa osoitettu lähikeskustalueeksi sekä todettu yhdeksi maankäytön kehittämisen painopistealueeksi.

Kaupunginosana Pukinmäellä on hyvät edellytykset kasvaa vireänä keskuksena, jolle vahvasti omaleimaisen ilmeen antavat rakennuskanta hyvin monelta aikakaudelta sekä edelleen runsas lähiluonto. Seura korostaa tulevien vuosien kehittämistoimissa ja asemakaavoituksessa sekä rakentamisessa yleensäkin tulevien toimintojen monipuolisuutta ja lähipalveluiden turvaamista. Rakennettavien alueiden ja viheralueiden tulee olla tasapainossa ja vuorovaikutuksessa myös lähikeskuksen tiivistyvässä ympäristössä ja kulttuurimaisemassa.

Yleiskaavakartta muodostuu nyt 100x100 metrin ruuduista. Ruudut on väritetty pääkäyttötarkoitusta vastaavasti. Näistä lähtökohdista seuraa tulkintaa huomattavasti vaikeuttava kartan osin tekninen ilmiäsu. Koko kaava-alueella koskevassa suunnittelumääräyksessä todetaan, että vierekkäisiä ruutuja voidaan suunnitella myös ottamalla huomioon molempien pääkäyttötarkoitukset. Tämä antaa vaihtoehtoisuuksia ja joustoa yksityiskohtaisemmalle suunnittelulle, mutta herättää myös huolta. Pidämme aikaisempaa käytäntöä ilmiselvästi parempana, havainnollisempana ja vähemmille tulkintoille alttiina.

Huolen lisäksi on myös ollut nähtävissä, että kartan ongelmallinen ilmiäsu on myös herättänyt asukkaissa suoranaisia pelkoja hyvin rajusta muutoksista. Se on kuvastunut jyrkissä mielipiteissä.

Pääkäyttöväriä on äärimmillään tulkittu keskusteluissa siten, että määrittely jo sellaisenaan tarkoittaisi esimerkiksi asuinrakentamisen maksimaalista toteuttamista ko. ruudun alueella. Ymmärrämme kyllä, että lopulliset ratkaisut tehdään vasta myöhemmin asemakaavan käsittelyn yhteydessä.

Pukinmäki-seura esittää vakavan huolensa mahdollisesta tulkinnasta erityisesti Pukinmäen rantapuiston osalta. Pukinmäenkaaren itäpuoleiset, nyt rakentamattomat alueet on osoitettu asuntoalueiksi. Seura pitää niiden rakentamista Jokipellontien pohjoispuolella lähtökohtaisesti erittäin ongelmallisena, suorastaan vahingollisena.

Rakentaminen uhkaisi alueiden ympäristöllisiä ja maisemakuvallisia erityisarvoja historiallisen Vantaanjoen maisema-alueen ja Helsinki-puiston reunalla. Jokilaaksossa aivan erityisen ilmeen antavat, harjanteiden perinteikkäät, ikimuistoiset hahmometsät uhkaavat kadota rakentamisen myötä.

Rakentamisen liittyisi myös haasteita liikennejärjestelyille. Liikenteen tulee tukeutua Pukinmäenkaareen, ei sen itäpuolen kapeille asuin- ja lähiökaduille.

Pukinmäenkaari on kaavaesityksessä osoitettu pääkaduksi. Sen mahdollinen kehittäminen asettaisi huomattavia erityishaasteita jo nykyiselle asuntokannalle, meluntorjunnalle, liikenneturvallisuudelle ja maisemakuvalle. Pukinmäenkaaren mahdollisen asuinrakentamisen ruutujen käyttötarkoitustulkintaa ei tule ulottaa kaaren länsipuolen virkistys- ja viheralueuuduille. Kapea puistokaistale ei kestä kaventamista.

Pukinmäenkaarta tulee mielestämme pitää rantapuiston kohdalla jatkotulkinnassa selkeänä kahden erilaisen mutta toisiaan tukevan maankäyttömuodon rajana. Helsinki-puiston osaa rantapuistoa tulee edelleen kehittää ja monipuolistaa virkistys- ja vapaa-ajan alueena. Seura ei maisemallisista eikä virkistysyistä voi puoltaa rantapuiston pohjoisosaan esitettyä uutta asuntovaltaista aluetta eikä nykyisen ravintola- ja huoltamoalueen merkittävää laajentamista rantapuistoon Kehä I:n tuntumassa.

Kaavaesitykseen on linjattu pikaraitiotien mahdollisuus Pukinmäen pohjoispuolitse Malmilta Vantaanjoen yli Tuomarinkylään. Seura pitää joukkoliikenteen poikittaisyhteyksien kehittämistä yleisesti hyvin tärkeänä ja nykyiseen Pukinmäenkaareen tukeutuvaa raidelinjausta jollakin tavalla ymmärrettävänä. Kuitenkin toinen, esillä ollut linjaus olisi mielestämme hyvinkin mahdollinen ja lisäksi se vaikuttaisi samalla vähemmän olemassa oleviin rakenteisiin niin Pukinmäessä kuin Tuomarinkylän alueella.

Pukinmäki-seura on aiemmin ideoinut Vantaanjoen ylittävää kevyen liikenteen siltaa, ”Pukin loikkaa” suunnilleen kohtaan, jossa pikaraitiotien olisi kaavaesityksen mukaan määrä ylittää joki. Uuden sillan suunnittelussa, mikäli siihen kuitenkin päädytään, tulee turvata myös kevyen liikenteen ylitystarpeet. Kevyen liikenteen siltä olisi joka tapauksessa tuossa kohdassa hyödyksi.

Kaavakartalla on Pukinmäen halki piirretty yleispiirteinen viheryhteystarve. On hyvä, että kaavassa on otettu huomioon alueen metsäkumpareiden ja lähipuistojen muodostama yhteys länteen Närepuiston harjanteiden kautta Vantaanjokilaaksoon, Helsinki-puistoon.

Etelämpänä on yhteys jouduttu kääntämään ratalinjaa myötäillen Pukinmäen kartanolta länteen. Suora yhteys radan eteläpuolelle mm. Långinojan suuntaan ei toteudu. Ratapenger on todellinen este ja yhteyden jatkuvuuden kannalta on jokivarren yhteys radan ali erityisen tärkeä ja kehitettävä kohde. Kaavaehdotuksen puutteena voidaan pitää, että palveluiltaan monipuolinen ja laajaa käyttäjäkuntaa palveleva Pukinmäen urheilupuisto jää ehdotuksessa edelleen irralliseksi viheralueeksi ilman viheryhteyksiä muualle.

Yleiskaavaehdotus on lähestymis- ja esittämistavaltaan aiemmasta yleiskaavasta poikkeava. Se ei ole yksiselitteisen myönteistä. Näin esitettynä yleiskaava jättää aikaisempaa enemmän mahdollisuuksia myöhemmässä asemakaavoituksessa ja muussa kaupungin yksityiskohtaisemmassa alueidenkäytössä toteuttajien ratkaistavaksi. Emme pidä sitä onnistuneena. Pukinmäki-seura seuraa mielenkiinnolla yleiskaavaesityksen jatkovalmistelua ja erityisesti sitä millaisena kaavan tulkinta ja toteuttaminen aikanaan tulee näkymään Pukinmäessä ja pukinmäkeläisille.

Pukinmäki-seura toteaa samalla tyydytyksellä yleiskaavaesityksen perustuvan yleisesti ottaen laajaan tausta- ja selvitysaineistoon. Valmistelu on ollut mielestämme avointa ja laajalti osal-

listavaa. Oman toiminta-alueemme osalta emme kuitenkaan ole juuri havainneet olennaisia muutoksia luonnoksen ja nykyisen ehdotuksen välillä. Seura pitää tärkeänä rakentavan ja avoimen vuoropuhelun jatkumista kaupunkisuunnittelijoiden ja kaupunginosia edustavien yhdistysten välillä.

Pukinmäki-seura – Bocksbacka-sällskapet ry

Kauko Koskinen

puheenjohtaja

Tero Tuomisto

sihteeri

Siimakuja 7 B, 00780 Helsinki